

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 32/09-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. apríla 2009 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Jána Lubyho a sudcu Ladislava Orosza o sťažnosti P. J., K., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 28 Cb 901/94, za účasti Okresného súdu Košice I, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo P. J. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 28 Cb 901/94 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Košice I p r i k a z u j e k o n ať vo veci sp. zn. 28 Cb 901/94 bez zbytočných prietáhov.

3. P. J. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 5 000 € [slovom päťtisíc eur (150 630 Sk)], ktoré mu je Okresný súd Košice I p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. P. J. priznáva úhradu trov konania v sume 438,55 € [slovom štyristotridsaťosem eur a päťdesiatpäť centov (13 212 Sk)], ktoré mu je Okresný súd Košice I p o v i n n ý zaplatiť na účet advokátky JUDr. I. R., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. decembra 2008 doručená sťažnosť P. J., K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 28 Cb 901/94.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že 17. marca 1994 podal na Obvodnom súde Košice 1 návrh na začatie konania o zaplatenie sumy 100 647 Sk s príslušenstvom proti žalovanému – U. Toto konanie sa vedie na okresnom súde pod sp. zn. 28 Cb 901/94 a dosiaľ nie je právoplatne skončené. Vo veci sa rozhodlo 29. novembra 1999 rozsudkom tak, že okresný súd žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozhodol uznesením č. k. 1 Cob 69/00-72 z 27. novembra 2000 tak, že zrušil označený rozsudok okresného súdu a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvtedy sa vec nachádza na okresnom súde.

Sťažovateľ podal 19. júna 2008 sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu, ktorý sa k nej vyjadril listom zo 7. júla 2008, v ktorom uviedol, že sťažnosť je dôvodná a že „možno konštatovať, že súd bol v určitom období nečinný (od 12. 7. 2006 do 10. 3. 2008)“.

Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa

- na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, a

- právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zakotvené v čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru,

bolo postupom Okresného súdu Košice I vo veci sp. zn. 28 Cb 901/94 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje, aby Okresný súd Košice I konal vo veci vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 28 Cb 901/94 bez prieťahov.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Okresnému súdu Košice I pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 300.000,- Sk.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

Ústavný súd prerokoval sťažnosť podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a uznesením č. k. IV. ÚS 32/09-16 z 5. februára 2009 ju prijal na ďalšie konanie.

Na výzvy ústavného súdu po prijatí na ďalšie konanie obaja účastníci konania oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci uskutočnilo ústne pojednávanie.

Predseda okresného súdu k sťažnosti uviedol:

„Sťažovateľ písomným podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 17. 3. 1994 podal návrh na zaplatenie sumy 100.647,- Sk s prísl.

Dňa 13. 4. 1994 bol tunajším súdom vydaný platobný rozkaz č. k. 1 Rob/923/1994-5.

Písomným podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 6. 5. 1994 č. k. 28 Cb/901/94 bol podaný voči platobnému rozkazu odpor.

Dňa 29. 11. 1999 bol tunajším súdom vydaný rozsudok č. k. 28 Cb/901/94-47.

Dňa 5. 9. 2000 bol tunajším súdom vydaný doplňujúci rozsudok pod č. k. 28 Cb/901/94-64.

Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 27. 11. 2000, č. k. 1 Cob/69/00-72 Krajský súd predmetný rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 17. 5. 2002 č. k. 28 Cb/901/94-101 bolo nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru pozemné stavby a oceňovanie pozemných prác Ing. J. B.

Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 20. 7. 2005 bolo nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru pozemné stavby a oceňovanie pozemných prác Ing. J. B.

V čase od 18. 9. 2001 do 12. 7. 2006 sa uskutočnilo vo veci 9 súdnych pojednávaní.

V čase od 12. 7. 2006 do 1. 12. 2008 sa uskutočnili vo veci 3 súdne pojednávania.

Dňa 9. 3. 2009 Okresný súd Košice I rozhodol vo veci rozsudkom, avšak vec nie je právoplatne skončená.“

K tomuto vyjadreniu pripojil aj vyjadrenie t. č. v poradí tretieho zákonného sudcu, ktorý okrem prehľadu spisu korešpondujúceho v zásade s prehľadom úkonov uvedených v sťažnosti k vecnej stránke uviedol:

«Uznesením zo dňa 22. 11. 2000 č. k. 1 Cob 69/00-72 Krajský súd v Košiciach zrušil rozsudok Okresného súdu Košice I a vec vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení okrem iného uviedol, že úlohou súdu prvého stupňa bude v ďalšom konaní doplniť dokazovanie a to zabezpečiť projektovú dokumentáciu a zistiť skutočný stav rozsah predmetu zmluvy, uzavretej medzi účastníkmi konania a či žalobcom vykonané práce, uvedené ako vada č. 5 v prílohe zápisu o odovzdaní a prevzatí stavby, zaplataenia ktorých sa v tomto konaní žalobca domáha, boli zahrnuté v predmete hospodárskej zmluvy a v projektovej dokumentácii aj v dohode o cene prác. Ak ide o práce navyše je potrebné zistiť, či bola dohoda medzi účastníkmi konania o týchto prácach navyše a ak dohoda uzavretá nebola, bude žalovaný povinný uhradiť žalobcovi skutočné náklady na prevedenie týchto prác a to podľa dohody, ktorú uzavrujú účastníci konania v priebehu ďalšieho konania. Ak k takejto dohode nedôjde, bude potrebné nariadiť znalecké dokazovanie na preukázanie skutočnej výšky nákladov na vykonanie prác zo strany žalobcu pre žalovaného.

V ďalšom priebehu konania účastníci zhodne uviedli, že projektová dokumentácia ani stavebný denník nie je k dispozícii.

Účastníci ďalej uviedli, že nedošlo k dohode účastníkov v zmysle odôvodnenia odvolacieho súdu. Preto bolo potrebné nariadiť znalecké dokazovanie.

Súd nariadil vo veci dva - krát znalecké dokazovanie. Súdny znalec predložil súd dva znalecké posudky a to ZP č. 058/2003 a ZP č. 69/2005.

V znaleckom posudku č. 058/2003 znalec v závere okrem iného uviedol: „Pre stanovenie rozsahu, stavebných prác vykonaných žalovaným bol použitý súpis prác a dodávok dodaný žalobcom prostredníctvom súdu“. Tieto súpisy vykonaných prác nie sú potvrdené odporcom. Pokiaľ by mal odporca výhrady je potrebné stanoviť rozsah prác v jednotlivých položkách z jeho strany, aby bolo možné posúdiť dopad na vyčíslení hodnotu prác.

V znaleckom posudku č. 69/2005 v závere znalec konštatuje, že stanoviť všeobecnú hodnotu stavebných prác vykonaných žalovaným podľa uznesenia súdu nie je možné, nakoľko od účastníkov konania neboli predložené doklady s vyšpecifikovaním stavebných prác, ktoré zmluvné strany považujú za naviac práce. Ďalej píše, že „Keďže žalovaný tohto súpisu neuznal niektoré práce je potrebné preukázať, či práce boli vykonané a či ich realizoval žalobca“.

Voči uzneseniu OS KE I, č. k. 28 Cb 901/94-217, ktorým súd priznal znalcovi odmenu za vyprac. ZP č- 69/2005 podal žalobca odvolanie.

V zaslaní stanoviska zo dňa 10. 4. 2006 súdny znalec uviedol: „Pre zabezpečenie podkladov som oboch účastníkov konania pozval na pracovné stretnutie na ktorom som vysvetlil, že rozsah „naviac“ prác nemôže určiť znalec, ktorý nebol v čase realizácie na stavbe. Preto bolo dohodnuté, že navrhovateľ spracuje súpis vykonaných prác, ktorý odsúhlasí odporca a na takýto rozsah prác bude stanovená ich všeobecná hodnota. Takýto doklad mi nebol predložený.“ Ďalej znalec uviedol: „Pokiaľ znalec nemá k dispozícii podklad, v ktorom je uvedený druh a rozsah uvedených prác, ktoré vykonal navrhovateľ a prevzal odporca, nie je možné stanoviť ich hodnotu.“

KS v Košiciach uznesením zo dňa 29. 5. 2006 toto uznesenie OS KE I potvrdil. V odôvodnení uviedol, že znalec si svoju úlohu splnil vtom, že podal posudok na základe tých skutočností, ktoré boli preukázané a ktoré ako znalec mohol posúdiť. Znalec totiž môže

posúdiť iba odborné skutočnosti a nemôže zisťovať skutočnosti, ktoré musí zistiť súd a ktoré musia preukazovať účastníci konania.

Účastníci konania však do vytýčenia termínu pojednávania dňa 8. 1. 2008 nepredložili súdu ani ich vzájomnú dohodu, ani súpis vykonaných prác, ktorý odsúhlasí žalovaný a na takýto rozsah prác bude stanovená i všeobecná hodnota, ani žiadne ďalšie dôkazy, na preukázanie skutočnej výšky nákladov na vykonanie prác zo strany žalobcu pre žalovaného. Nepredložili ani žiadne dôkazy, ktoré uvádza znalec v znaleckých posudkoch

Na pojednávaní dňa 1. 12. 2008 bol vypočutý znalec, ktorý uviedol:

„Po doručení uznesenia súdu a doručenia spisu som vypísal stretnutie účastníkov konania, na ktorom som požadoval predložiť rozhodujúce dokumenty. Ku spracovaniu posudku na stanovenie hodnoty stavebných prác je potrebné predovšetkým poznať dohodu o cene vzhľadom na to, že ceny stavebných prác podľa zákona o cenách sa stanovujú dohodou. Ďalej je potrebná projektová dokumentácia, zmluva medzi zhotoviteľom a objednávateľom a potvrdenie prevzatia prác zo strany objednávateľa. V spise tieto kompletné dokumenty neboli, resp. zo strany objednávateľa, teda žalovaného boli spochybňované práce, za ktorých si úhradu nárokoval zhotoviteľ, teda navrhovateľ. Vzhľadom na dosť veľký časový odstup je veľmi problematické požadovať odo mňa, aby som určil rozsah prác vykonaných žalobcom pre žalovaného. Prvý znalecký posudok reflektoval na tie doklady, ktoré mi boli predložené účastníkmi konania. Tieto doklady, ale neboli súhlasné tak z jednej ako aj z druhej strany. Odlišnosť dokladov predložených žalobcom a žalovaným spočívala v rozsahu vykonaných prác.

Pri druhom posudku, ktorý som vypracoval som sa znovu stretol s účastníkmi konania a v podstate mi potvrdili, že doklady predložené zo spisu - v spise a to zmluva o vykonaní prác nie je medzi nimi sporná. Zmluvy o vykonaní prác nie sú medzi nimi sporné. Nemohol som sa odvolávať na predmet jednotlivých zmlúv, pretože zmluvy obsahujú ustanovenie, ktoré sa odvoláva na projektovú dokumentáciu. Zo strany žalovaného teda objednávateľa mi nebol predložený doklad o tom, že predmet zmluvy nie je naplnený. Potom som prípad posudzoval podľa § 546 ObZ. Znalec ďalej uviedol:

Plne pridržiavam svojho vyjadrenia zo dňa 10. 04. 2006, že na pracovnom stretnutí sa účastníci dohodli resp. opravujem ja som požadoval, aby navrhovateľ spracoval súpis vykonaných prác, ktorý odsúhlasí žalovaný a na takýto rozsah prác bude stanovená

i všeobecná hodnota. Takýto podklad mi nebol predložený, resp. nebol mi predložený doklad, ktorý by nebol rozporný ani zo strany žalobcu, ani zo strany žalovaného. Práce mali byť vykonávané na základe projektovej dokumentácie aj kolaudačné konanie resp. preberacie konanie malo sa uskutočniť tak, že sa mal kontrolovať projekt a vykonané práce, či sú v súlade s vykonaným projektom. Prevzatie prác je dokladom o tom, že objednávateľ preberá práce, keďže takýto doklad neexistuje, tak sa na tom preberacom konaní resp., kolaudačnom konaní skonštatovalo, že práce sú vykonané podľa projektovej dokumentácie a má sa tým za to, že došlo k naplneniu predmetu zmluvy.

V posudzovanom prípade nebol položkovite zdokumentovaný rozsah predmetu zmluvy a preto nie je možné stanoviť rozsah prác, ktoré boli vykonané navyše. Najmä keď chýba potvrdenie prevzatia týchto prác zo strany objednávateľa - žalovaného.

Vzhľadom na to, že medzi spornými stranami došlo k vykonaniu prác podľa viacerých zmlúv, predpokladal som, že dôjde k odsúhlaseniu všetkých vykonaných prác bez rozporov a tým, že bude stanovený konečný rozsah realizovaných prác. Úloha z uznesenia súdu nebola tak špecifikovaná, aby som sa mal zaoberať iba jednou zmluvou lebo v spise mi boli predložené všetky tri zmluvy.

Doklady mi zo strany žalovaného predložené boli. Problém celý vidím v tom, že zo strany žalobcu, ani zo strany žalovaného mi neboli predložené také doklady, ktoré boli podpísané oboma zmluvnými stranami, teda tak žalobcom ako aj žalovaným. Zo strany žalobcu mi boli predložené doklady a dôkazy podpísané žalobcom, zo strany žalovaného mi boli predložené doklady a dôkazy podpísané žalovaným a jediný doklad podpísaný oboma zmluvnými stranami a teda z tohoto pohľadu nesporný je kolaudačné rozhodnutie, resp. zápis preberacieho konania, kde konštatujú, že práce boli vykonané podľa projektu.

Jediným dôkazom, ktorý je nesporný je zápis o odovzdaní a prevzatí č. 02/1992, kde poukazujem na vyjadrenie účastníkov konania, že dodávateľ dnešným dňom odovzdáva a investor s užívateľom preberá vykonané práve podľa uzatvorenej hospodárskej zmluvy.»

Sťažovateľ sa vyjadril k vyjadreniu okresného súdu 27. marca 2009 takto:

«Priložené vyjadrenie Okresného súdu Košice I obsahuje stručnú chronológiu vedeného konania a nijakým spôsobom nespochybňuje skutočnosť, že konanie vo veci od roku 1994, v roku 2009 nie je právoplatne skončené. Konanie trvá 15 rokov, počas ktorých

úkony Okresného súdu Košice I nesmerovali k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa, ktorá sa s každým rokom zvyšovala.

Pokiaľ Okresný súd Košice I vo svojom vyjadrení uvádza uznesenia zo dňa 17. 5. 2002 a 20. 7. 2005, ktorými nariadil znalecké dokazovanie vo veci, považuje sťažovateľ opätovne dať do pozornosti Ústavného súdu Slovenskej republiky, že v prvom prípade bol znalecký posudok vypracovaný až 13 mesiacov po vydaní uznesenia a v druhom prípade po 5 mesiacoch od vydania uznesenia.

Neúmerne dlho trvalo okresnému súdu doručovanie vyjadrení odporcu v predmetnom konaní, na ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti poukázal.

Okresný súd sťažovateľovi spôsobil priedať v konaní aj tým, že mu nedoručoval prílohy podaní odporcu v súlade s ustanovením § 42 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, o ktoré bol nútený sťažovateľ Okresný súd Košice I žiadať.

Sťažovateľ mal snahu riadne a včas sa vyjadrovať k podaniam odporcu, avšak ako vyplýva z jeho podania zo dňa 13. 10. 2008, v ktorom žiadal Okresný súd Košice I o doručenie príloh k vyjadreniu odporcu zo dňa 21. 7. 2008, ktoré mu bolo doručené až 26. 9. 2008, ešte pred pojednávaním nariadeným na deň 1. 12. 2008, boli mu tie doručené až na predmetnom pojednávaní spolu s ďalším podaním odporcu – U. zo dňa 7. 11. 2008.

Pokiaľ Okresný súd Košice I vo vyjadrení poukazuje na to, že v čase od 12. 7. 2006 do 1. 12. 2008 sa vo veci uskutočnili 3 súdne pojednávania, je potrebné uviesť že v liste zo dňa 7. 7. 2008, teda v odpovedi na sťažovateľovu sťažnosť na priedať v konaní, predseda Okresného súdu Košice I, uvádza: „možno konštatovať, že súd bol v určitom období nečinný (od 12. 7. 2006 do 10. 3. 2008)“

Sťažovateľ sa domnieva, že len samotné nariadovanie pojednávania vo veci, nie je úkonom súdu, ktorý by smeroval k rozhodnutiu vo veci. Zo sťažnosti sťažovateľa, aj z chronológie konania uvádzanej v sťažnosti vyplývajú obdobia nečinnosti Okresného súdu Košice I, aj pojednávania, ktoré boli odročované na neurčito, skutočnosť, že sťažovateľ v priebehu konania sám žiadal o nariadenie pojednávania vo veci.

Dňa 9. 3. 2009 Okresný súd Košice I rozhodol vo veci rozsudkom, avšak len z dôvodu, že zamietol návrh sťažovateľa na vykonanie dokazovania, na vykonaní ktorého sťažovateľ trvá niekoľko rokov.

Vzhľadom na charakter sporu nevie sťažovateľ o skutočnosti, ktorá by mohla ospravedlniť čas 15 rokov a 13 dní, v priebehu ktorého Okresný súd Košice I vo veci právoplatne nerozhodol, a preto sťažovateľ trvajúc na podanej sťažnosti navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako v nej uvádza. Z doby konania, teda z 15 rokov a 13 dní sa uvedený spis nachádzal na Krajskom súde v Košiciach 10 mesiacov.

V rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 41/02 sa uvádza:

„Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím súdu sa vytvára právna istota. Pre splnenie ústavného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa naplní zásadne až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv.“»

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. IV. ÚS 59/03), pričom tento účel možno dosiahnuť

zásadne až právoplatným rozhodnutím, nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná (I. ÚS 76/03, II. ÚS 157/02). K vytvoreniu stavu právnej istoty preto dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (napr. III. ÚS 127/03).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého akonáhle sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

1. Posudzovaná vec tvorí podľa názoru ústavného súdu štandardnú súčasť rozhodovacej agendy prvostupňových súdov, a nie je právne zložitá. Vzhľadom na nutnosť znaleckého dokazovania možno konštatovať určitú skutkovú zložitosť veci, avšak nie do tej miery, aby odôvodnila doterajšiu dĺžku sporu. Ústavný súd považuje tiež za potrebné uviesť, že konanie v trvaní viac ako 15 rokov, ktoré je stále na prvom stupni súdnictva, je z ústavného hľadiska neprimerané akémukoľvek právne a skutkovo zložitému sporu.

2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných priet'ahov v súdnom konaní, bolo správanie sťažovateľa ako účastníka súdneho konania.

Ústavný súd v správaní sťažovateľa nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by mali za následok neodôvodnené predĺženie namietaného konania.

3. Napokon ústavný súd z hľadiska existencie zbytočných prietáhov hodnotil postup okresného súdu v napadnutom konaní. Vychádzal pritom zo svojej judikatúry, podľa ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou príslušného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie k odstráneniu právnej neistoty účastníka konania (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04).

V namietanom konaní boli zistené dve dlhšie obdobia nečinnosti, a to od 8. novembra 1995 do 30. marca 1999, keď novoustanovený zákonný sudca zaslal žalobcovi výzvu na vyjadrenie, a obdobie od prijatia uznesenia krajského súdu č. k. 3 Cob 17/2006-231 z 29. mája 2006, ktorým krajský súd potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 28 Cb 901/94-217 z 12. januára 2006 o priznaní znalečného znalcovi na vypracovanie znaleckého posudku č. 69/2005, až do 10. marca 2008, keď bolo nariadené pojednávanie vo veci. Celková dĺžka nečinnosti bola viac ako šesť rokov a nemožno ju kvalifikovať inak ako zbytočné prietahy, ktoré boli spôsobené nečinnosťou okresného súdu.

Namietané konanie je poznačené aj neefektívnou činnosťou, o čom nesvedčí len potreba opakovať znalecké dokazovanie tým istým znalcom z rovnakého znaleckého odboru, ale aj samotné nariadenie prvého znaleckého dokazovania až v roku 2002, t. j. po viac ako ôsmich rokoch od začatia konania a až po zrušení rozsudku okresného súdu č. k. 28 Cb 901/94-47 z 29. novembra 1999 uznesením krajského súdu č. k. 1 Cob 69/00-72 z 27. novembra 2000, ktorým uložil okresnému súdu doplnenie dokazovania, avšak aj to až po dvoch rokoch od tohto rozhodnutia. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd spôsobil zbytočné prietahy v konaní aj svojou neefektívnou činnosťou.

Vychádzajúc z uvedeného a so zreteľom na skutočnosť, že namietané konanie trvá viac ako 15 rokov, ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 28 Cb 901/94 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu

základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal.

Keďže konanie okresného súdu vedené pod sp. zn. 28 Cb 901/94 nebolo právoplatne skončené ešte pred vydaním tohto nálezu ústavného súdu, rozsudok okresného súdu z 9. marca 2009 v čase rozhodovania ústavného súdu ešte nenadobudol právoplatnosť, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby vo veci ďalej konal bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa odseku 5 citovaného ustanovenia ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Keďže ústavný súd rozhodol, že bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovateľ si ho uplatnil v sume 300 000 Sk.

Vzhľadom na dĺžku konania, zistené obdobia zbytočných prietáhov, ako aj so zreteľom na skutočnosť, že konanie trvá už viac ako 15 rokov, považoval ústavný súd za spravodlivé a primerané všetkým okolnostiam prípadu priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €.

Pretože sťažovateľ bol v konaní pred ústavným súdom úspešný, rozhodol ústavný súd podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania, ktoré mu vznikli v súvislosti s právnym zastúpením advokátkou JUDr. I. R., K. Trovy konania vyčíslila právna zástupkyňa podľa § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov za tri úkony právnej služby spolu v sume 368,55 € ako základ dane + 19 % DPH 70 €, t. j. spolu v sume 438,55 € (13 212 Sk), vo svojom vyjadrení z 27. marca 2009. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia v rozsahu, ktorý vyčíslila jeho právna zástupkyňa.

Úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. apríla 2009